

ประเด็น ยุทธวิธีทางทหาร ฉบับที่ T16	16 มี.ค. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น แนวคิดทางทหาร	ฝึกอย่างที่รบ “Train as you fight”	
ประเด็นสำคัญ	- ความเห็นจากการฝึกให้กับยูเครนโดยชาติตะวันตก - การแลกเปลี่ยนบทเรียนระหว่างครูฝึกและผู้รับการฝึก - ปัญหาของหลักสูตรการฝึก - หลักสูตรสำหรับครูฝึกกองทัพยูเครน - วิเคราะห์ประโยชน์ของบทความเพื่อนำมาประยุกต์ใช้	

ความเห็นจากการฝึกของ Mara

กว่า 3 ปีที่ผ่านมา กองกำลัง NATO ได้จัดการฝึกอบรมแก่กำลังพลของยูเครนหลายหมื่นนายตั้งแต่สงครามรัสเซีย-ยูเครน เริ่มต้น ซึ่งผู้รับการฝึกชาวยูเครนให้สัมภาษณ์กับ Deutsche Welle (DW) ซึ่งสำนักข่าวของรัฐบาลกลาง

ของประเทศเยอรมนี ว่าการฝึกอบรมเหล่านี้ไม่ตรงกับความต้องการของพวกเขา โดยมีสหราชอาณาจักร นอร์เวย์ เยอรมนี และฝรั่งเศส รวมถึงประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่น ๆ ได้ให้การฝึกอบรมทางทหารแก่ยูเครน โดย 1 ในทหารที่เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งขอให้สำนักข่าว DW ซึ่งใช้นามเรียกขาน Callsign ว่า “Mara” ปัจจุบันสังกัดกองพลที่ 114 ของกองกำลังป้องกันดินแดนยูเครน เพื่อต่อต้านสงครามรุกราน

ของรัสเซีย โดยเมื่อปี 2023 Mara เข้ารับการฝึกพื้นฐานเป็นเวลา 2 เดือนที่ค่ายฝึกประเทศฝรั่งเศส เขากล่าวกับ DW ว่า “ครูฝึกนั้นบางครั้งไม่เข้าใจลักษณะของสงครามที่เรากำลังต่อสู้” “พวกเขาคุ้นเคยกับการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายที่ไม่มีรถถัง ปืนใหญ่ หรือโดรน” ซึ่งเขาเห็นถึงความจำเป็นที่จะได้รับการฝึกเกี่ยวกับโดรนทางยุทธวิธีมากกว่า

นอกจากนี้เขายังคิดว่าการฝึกตั้งและรื้อถอนค่ายเต็นท์นั้นไม่มีความจำเป็น “ไม่มีใครทำแบบนั้นในยูเครนทุกคนอยู่ในที่กำบัง” เขาอธิบายว่า “เมื่อเริ่มมีการยิงปืนใหญ่ เราจะรีบซ่อนตัวในหลุมทันทีไม่มีใครมารื้อเต็นท์ก่อน” Mara กล่าวในทางกลับกันเขาพบว่าการฝึกยิงปืนนั้นมีประโยชน์มาก “ทั้งการยิงเวลากลางคืนด้วยอุปกรณ์มองเห็นในที่มืด รวมถึงการยิงผ่านสิ่งกีดขวางและในเขตเมือง” เขากล่าวว่า เขายังประทับใจกับการฝึกหลบหนีจากการถูกจับกุมในเมืองที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อการฝึกโดยเฉพาะ “ที่นั่นมีอาคารเปล่าและซากปรักหักพัง ซึ่งหมายความว่าสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับสิ่งที่เราจะพบเจอในพื้นที่การรบในยูเครนจริง ๆ” Mara ยังได้เข้ารับการฝึกในระบบท่อระบายน้ำของเมืองฝึกแห่งนี้ด้วย “พวกเราต้องไปขุดเจาะดินข้างในนั้นมึกลิ่นเหม็นมากเพราะครูฝึกเอาเนื้อเน่ามาโปรยไว้” เขาเล่าเสริมอีกว่า “พวกเขาบอกเราว่าในสงครามเราอาจต้องคลานข้ามศพ” เขากล่าวเสริม

ต่อมาเมื่อเขากลับมายังยูเครนและต้องพบว่าตัวเองกำลังคลานข้ามศพจริง ๆ การฝึกด้านจิตวิทยาได้ช่วยให้เขาและหน่วยของเขาสามารถคงความพร้อมรบไว้ได้ แม้อยู่ภายใต้สถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด

การแลกเปลี่ยนบทเรียนระหว่างครูฝึกและผู้รับการฝึก

“พวกเราถูกสอนพื้นฐานในเรื่องอาวุธศึกษาและการยิงให้ถูกต้อง แต่ผมไม่สามารถบอกได้ว่าทุกอย่างมีประโยชน์” ทหารจากกองกำลังพิทักษ์ชาติยูเครนคนหนึ่ง ซึ่งเข้ารับการฝึกในประเทศโปแลนด์ให้สัมภาษณ์กับ DW ว่า

“ครูฝึกบอกตั้งแต่แรกว่านี่เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พวกเขาจะสอนสิ่งที่พวกเขารู้ และเราก็ควรบอกพวกเขาว่าเรากำหนดอย่างไร” แต่ในตอนนั้นหน่วยของเขายังไม่มีประสบการณ์รบมาก่อนเลย การฝึกอีกหลักสูตรหนึ่งเน้นไปที่การประสานงานการสับเปลี่ยนกำลังพลในแนวรบกับกองกำลังต่างชาติ แต่กำลังพลจากกองพลที่ 153 ซึ่งเข้ารับการฝึกในเยอรมนีตั้งคำถามขึ้นว่า

“จะมีการประสานงานอะไรได้ เมื่อคุณเพิ่งเจอเพื่อนร่วมรบเป็นครั้งแรก?” โดยเขากล่าวว่าหน่วยที่ถูกส่งไปฝึกนั้นเป็นหน่วยที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งหมด ทหารจากกองพลที่ 153 ยังได้รับการฝึกการใช้งานเครื่องยิงลูกระเบิดแบบอเมริกันในเยอรมนี แต่เมื่อเข้าสู่สมรภูมิพวกเขากลับได้รับเครื่องยิงลูกระเบิดแบบยูเครนแทน ทำให้พวกเขาจำเป็นต้องเข้ารับการฝึกเพิ่มเติมในยูเครนอีกครั้ง

Danylo Khrebtov ทหารจากกองพลนาวิกโยธินที่ 35 ประเมินว่าการฝึกของเขาในนอร์เวย์เป็นประสบการณ์ที่ดี เมื่อปี 2022 เขาได้รับการฝึกใช้งานระบบจรวด Hellfire “ครูฝึกเคยปฏิบัติภารกิจในอัฟกานิสถานและมีประสบการณ์รบ” เขากล่าวกับ DW พร้อมเสริมว่า “พวกเราอยากเรียนรู้จากพวกเขาให้ได้มากที่สุด” หลักสูตรการฝึก 2 สัปดาห์ประกอบด้วยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ “พวกเราได้ฝึกใช้งานกับอุปกรณ์จริง ด้วยการยิงไปในทะเลหรือต่อเป้าหมายที่เคลื่อนที่” เขาอธิบายถึงประโยชน์จากการใช้จรวด Hellfire เมื่อหน่วยของเขาเข้าสู่สนามรบว่า “จรวด Hellfire ช่วยให้พวกเราสามารถทำลายป้อมปราการของรัสเซียได้” เขาเล่าโดยเขาได้รับเหรียญรางวัลทางทหารหลังจากภารกิจนี้ อย่างไรก็ตาม เขาวินิจฉัยว่ามีทหาร 3 นายที่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมการฝึกเพียงเพราะมีความสัมพันธ์ทางครอบครัวกับนายทหารระดับสูง “เมื่อพวกเขากลับมาที่ยูเครนพวกเขากลับไปอยู่แนวหลัง แทนที่จะฝึกทหารที่พร้อมรบจริง ๆ”

ปัญหาจากการเตรียมการและระดับของกลุ่มผู้เข้ารับการฝึก

ในบางกรณีการฝึกอบรมในต่างประเทศไม่ได้เป็นไปตามแผนที่ประกาศไว้ ทหารกองกำลังป้องกันดินแดนคนหนึ่งซึ่งเข้ารับการฝึกในสโลวาเกีย เมื่อเดือนกรกฎาคม 2023 ได้ให้สัมภาษณ์กับ DW ว่าผู้บังคับบัญชาของเขาสัญญาว่าจะมีการฝึกเกี่ยวกับ “อาวุธและอุปกรณ์ทันสมัย รวมถึงยุทธวิธี แต่ปรากฏว่าพวกเขาเตรียมแค่การฝึกขั้นพื้นฐาน ทำให้พวกเรา รู้สึกผิดหวังเล็กน้อย” เขากล่าวแม้ครูฝึกปรับเปลี่ยนหลักสูตรและนำผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์มากขึ้นเข้ามาสอนด้านยุทธวิธี แต่พวกเขาก็ได้ฝึกแค่เพียงกับยุทธโศปกรณ์ตั้งแต่ยุคสหภาพโซเวียตที่เหลืออยู่ของกองทัพสโลวาเกีย “แต่นั่นก็เพียงพอจะเป็นประโยชน์” ทหารรายนี้ยังให้ความเห็นอีกว่า ในความเห็นของเขาการฝึกที่ใช้เวลา 1 เดือนนั้นนานเกินไป “พวกเราารู้สึกเหมือนกำลังเสียเวลา แต่ในอีกมุมหนึ่งก็อาจบอกได้ว่าเราได้พักจากสงคราม 1 เดือน พวกเราอยู่ในสถานที่ที่มีธรรมชาติสวยงามและไม่มีการโจมตีทางอากาศ” เขากล่าวอีกว่าในเดือนตุลาคม 2023 เขาเดินทางไปฝึกต่างประเทศอีกครั้ง ในครั้งนี้เขาได้รับการฝึกในสาธารณรัฐเช็กในฐานะ “แพทย์สนาม” อย่างไรก็ตามการฝึกเป็นเวลา 1 เดือนก็มีข้อเสียอีกประการหนึ่งคือ **“มีคนที่มีประสบการณ์แบบผมอยู่ในหลักสูตรนี้ แต่ขณะเดียวกันก็มีคนที่เพิ่งถูกเกณฑ์หรือเปลี่ยนหน้าที่ใหม่มาด้วย”** เขากล่าวกับ DW พร้อมเสริมว่า “ครูฝึกก็ไม่ได้ดีที่สุด เพราะบางคนเคยแต่ปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพแคในไซปรัสหรืออิรัก”

หลักสูตรสำหรับครูฝึกของกองทัพยูเครน

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2024 นายทหารยศจ่าสิบเอกจากกองพลจู่โจมที่ 59 ซึ่งใช้นามเรียกขานว่า “Ranger” ได้รับเชิญไปยังสหราชอาณาจักร เพื่อฝึกเป็นเวลาทั้งสิ้น 35 วัน ซึ่งการฝึกนี้รวมถึงการฝึกอพยพออกจากอาคารและดำเนินการ

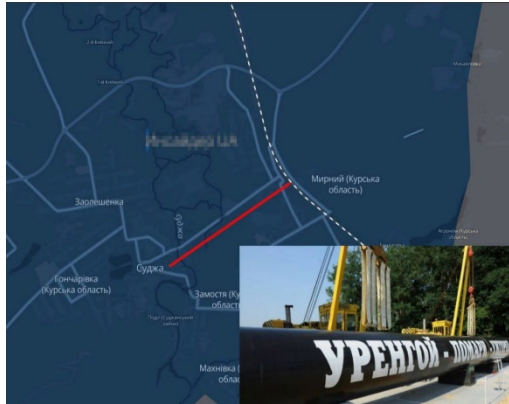

โดยครูฝึกชาวอังกฤษและโรมาเนีย **“แต่สำหรับคนที่มีความรู้ประสบการณ์รบแล้วไม่มีอะไรใหม่เลย”** Ranger กล่าวกับ DW ว่า “ทหารยูเครนที่เคยผ่านสนามรบมาแล้วน่าจะเป็นครูฝึกที่มีประสิทธิภาพมากกว่า” เขาเสริมต่อมาว่าในเดือนพฤษภาคม 2024 เขากลับไปที่สหราชอาณาจักรอีกครั้ง คราวนี้เพื่อเข้าร่วมหลักสูตรครูฝึก ณ จุดนี้เขาเองก็เริ่มฝึกอบรมนักเรียนใหม่แล้ว **“ครูฝึกอังกฤษเองก็รู้อะไร**

กับพวกเรา เพราะพวกเขาก็เป็นครูฝึกอยู่แล้ว” เขากล่าว นอกจากนี้กรอบเวลาของหลักสูตรก็แตกต่างกันครูฝึกชาวยูเครนถูกสอนตามหลักสูตรพื้นฐาน 6 สัปดาห์ แต่ Ranger ต้องฝึกทหารใหม่ภายในเวลาเพียงไม่กี่วันในเขตสงคราม “เราไม่มีเวลานั่งฟังจดบันทึกแบบนั้น” เขากล่าวและพร้อมเสริมอีกว่า “พวกเราสอนวิธีหลบโดรนหรือปิดแนวระหว่างสนามเพลาระหว่างพักสูบบุหรี่ ก็เพียงพอแล้ว”

บทวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้

การฝึกของ NATO ที่จัดการฝึกต่อเนื่องให้กับกำลังพลและหน่วยเรือในการเตรียมการก่อนเข้าปฏิบัติการกิจในสนามรบ แม้จะเป็นประโยชน์ในหลายด้านโดยเฉพาะช่วงเริ่มต้นสงคราม แต่ยังมีข้อจำกัดที่ทำให้การฝึกไม่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเต็มที่

กล่าวคือ การฝึกไม่ได้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะของสงครามในยูเครนที่มีพลวัตแตกต่างจากเดิม นอกจากนี้กระบวนการคัดเลือกทหารที่เข้ารับการฝึกยังมีจุดอ่อน รวมถึงการฝึกบางหลักสูตรยังคงยึดติดกับแนวทางแบบเดิมที่ใช้ในสงครามอื่น เช่น สงครามต่อต้านการก่อการร้ายทางแก๊สที่เป็นไปได้ คือ การออกแบบหลักสูตรการฝึกที่เน้นการรบแบบทันสมัย รวมถึงการฝึกทางยุทธวิธีเกี่ยวกับโดรนและการใช้อาวุธที่กองทัพยูเครนใช้จริง นอกจากนี้ควรจัดครูฝึกจากทหารยูเครนที่มีประสบการณ์รบหรือทหารผ่านศึกมาเป็นผู้ฝึกอบรม เพื่อให้แนวทางการฝึก

ตรงกับสภาพความเป็นจริงในสนามรบมากขึ้น ซึ่งแต่ละสนามรบมีภูมิประเทศที่แตกต่างกันจึงต้องคิดกลยุทธ์เพื่อเอาชนะภูมิประเทศและเข้าศึกพร้อมทั้งใช้ การจู่โจม (surprise) ในแบบที่ข้าศึกไม่ได้เตรียมการ ตัวอย่างเช่น เมื่อ 7 มีนาคม 68 ที่ผ่านมากองพันวอสต็อก (Vostok) ของกองทัพรัสเซีย ได้ใช้การปฏิบัติการลับในภูมิภาคเคิร์ส ด้วยการรุกผ่านเส้นทางท่อส่งก๊าซเพื่อจู่โจมเข้าสู่พื้นที่อุตสาหกรรมรอบเมือง ซูดจา (Sudzha) อย่างได้ผล ต้องมีการฝึกการปฏิบัติการลักษณะนี้, การวางแผนเตรียมการและการปฏิบัติการที่ซับซ้อน รวมทั้งต้องใช้ความกล้าหาญอย่างสูง เราจึงสามารถนำมาใช้เป็นกรณีศึกษาได้อีกกรณีหนึ่ง

ทั้งนี้แม้ว่า NATO จะให้การฝึกอบรมแก่ทหารยูเครนหลายหมื่นนายตั้งแต่รัสเซียบุกยูเครน แต่เมื่อเวลาผ่านไป การฝึกเหล่านี้กลับไม่ได้ผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีประเด็นข้อสังเกตที่สำคัญ ดังนี้

- การฝึกไม่สอดคล้องกับความเร่งด่วนและสถานการณ์ในสนามรบ : การฝึกบางส่วนไม่มีรายการกิจเฉพาะ

ที่ตอบโต้ภัยกับสงครามในยูเครน เช่น การฝึกตั้งค่ายเต็นท์ที่ไม่มีความจำเป็น หรือการฝึกที่เน้นการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายแทนที่จะเป็นการรบเต็มรูปแบบ ทั้ง ๆ ที่เรื่องที่จะทำการฝึก เช่น การฝึกยิงปืนกลางคืน การรบในสิ่งปลูกสร้าง และการเล็ดลอดหลบหนี กลับมีความจำเป็นมากกว่า

- ปัญหาในการเตรียมการด้านยุทธโประณ์ : การฝึกกับยุทธโประณ์ล้าสมัยหรือไม่ได้ถูกนำมาจริง ในสนามรบทำให้ต้องฝึกใหม่อีกครั้งในยูเครน ทำให้เป็นการฝึกที่เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งในบริบทของการฝึกพื้นฐานในยามสงบอาจจะใช้ได้ แต่ในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องฝึกกำลังทดแทนเพิ่มเข้าสนามรบอย่างเร่งด่วน จำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับกิจสำคัญยิ่งที่จะต้องใช้จริงในสนามรบ

- **ปัญหาการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึก** : มีกรณีที่ทหารบางนายได้รับเลือกเข้าฝึกเพราะเส้นสาย แต่กลับไม่นำความรู้ไปใช้จริงในสนามรบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้สูญเสียขวัญและกำลังใจและกินโควตาพลรบที่ต้องใช้จริง จึงต้องกำหนดความเร่งด่วนว่าการฝึกศึกษานั้น ๆ มีความมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติงานจริงหรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้, หลักสูตรตามความชำนาญการต่าง ๆ เพื่อปกป้องขวัญของกำลังพลและงบประมาณของประเทศที่เสียไป

- **ข้อจำกัดของหลักสูตรครูฝึก** : จากบทความช่วงสุดท้ายสะท้อนว่าเมื่อเวลาผ่านไปนั้นเมื่อครูฝึกของกองทัพอากาศได้ผ่านการฝึกและการทดลองใช้ในสนามรบแล้วต้องมีการนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการฝึกให้กับผู้มีความชำนาญ ซึ่งครูฝึกและผู้รับการฝึกจำเป็นต้องมีประเมินระดับความเชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาว่าควรมีการเพิ่มเติมเรื่องใดหรือลดระยะเวลาในเรื่องใดที่ล้าสมัย หรือเชี่ยวชาญอยู่แล้ว เพื่อยกระดับความเชี่ยวชาญให้สูงขึ้นอีก

บทเรียนสำคัญที่สุดของบทความนี้ คือ “Train as you fight ” ฝึกอย่างที่รบ และแท้จริงแล้วสิ่งที่เป็นครูที่ดีที่สุดของคุณ ก็คือประสบการณ์และตัวของคุณเอง ฉะนั้นจงอย่าหยุดที่จะพัฒนาตัวเอง เพราะทุกวันนี้ความรู้นั้นต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต มิฉะนั้นคุณจะเป็นเหยื่อที่ต้องรองรับชะตากรรมในสนามรบ

พ.อ.อรรถพร ประชานุกุล

อจ.สยผ.วทบ.

อ้างอิง :

- Deutsche Welle. (2024, March 1). EU training for Ukraine forces doesn't always hit the mark. DW. <https://www.dw.com/en/eu-training-for-ukraine-forces-doesnt-always-hit-the-mark/a-71749749>